

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет міжнародних відносин

Кафедра іноземних мов

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
«Іноземна мова»**

галузь знань 29 "Міжнародні відносини"

спеціальність 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії"

освітньо-професійна програма «Міжнародна інформація»

Методика навчання іноземній мові базується на вимогах та положеннях *Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти*. Базовими спільними характеристиками системи навчання/вивчення іноземної мови є:

1. Пріоритет та домінування комунікативного підходу в навчанні видів іншомовної мовленнєвої діяльності, тобто навчання та оволодіння ними заради спілкування, у спілкуванні та через спілкування, створюючи умови, які є максимально наближеними до реальних умов іншомовної мовленнєвої комунікації та моделюють їх.

2. Домінування мовленнєвої практики у формуванні навичок та вмінь говоріння, читання, аудіювання та письма над мовленнєвим тренуванням, що вимагає побудови більшості вправ таким чином, щоб вони максимально повно моделювали реальні умови та особливості іншомовної мовленнєвої комунікації. При цьому мовленнєве тренування для розвитку мовленнєвих навичок (наприклад, для розвитку техніки читання або письма) не виключається із навчального процесу, а лише займає у ньому підпорядковане місце, створюючи навичковий фундамент для формування мовленнєвих умінь. Навіть у мовленнєвому тренуванні робиться все можливе, щоб вправи будувалися з максимально можливим наближенням, імітацією умов іншомовної мовленнєвої комунікації, хоча не виключається й використання мовних (некомунікативних) вправ там, де вони корисні та доцільні для формування навичок володіння різними аспектами мови (фонетичним, лексичним, граматичним), а комунікативні та/або умовно-комунікативні вправи є неможливими.

3. Опора на розвиток процесуальної внутрішньої мотивації студентів у навчанні з тим, щоб навчальний процес, виконання навчальних завдань та вправ викликали почуття задоволення, радості, досягнення, щоб зникали всякі побоювання, напруга, розвивалася впевненість у своїх силах та у високому кінцевому результаті. Неабияке значення у досягненні такого ефекту має ігровий компонент, присутні й у багатьох вправах.

4. Надання максимальних можливостей студентам для самовираження та самоствердження у спілкуванні іноземною мовою, що створює оптимальні можливості для розвитку процесуальної мотивації.

5. Опора на автономію у навчальному процесі, надалі студенти в основному самі організують свою навчальну діяльність, вирішують, що, коли та як робити, як будувати іншомовне мовленнєве спілкування для досягнення потрібного результату та оптимального виконання навчальних завдань.

6. Опора на взаємодію студентів, їхню колективну кооперовану працю у виконанні навчальних завдань на основі взаємопідтримки та взаємодопомоги, що, зокрема, проявляється у побудові значної частини навчального процесу як роботи студентів у парах та малих групах.

7. Опора на творчу навчальну діяльність студентів, а не на виконання ними стандартизованих та алгоритмізованих навчальних завдань.

8. Найширше використання видів навчальної діяльності, які максимально

активізують студентів, сприяють творчому підходу до роботи (дискусії, презентації та «мозкові штурми», пошуки матеріалів в Інтернеті, проектна робота, креативне письмо та ін.).

9. Професійна орієнтація навчання/вивчення, яка відображається у навчальних завданнях та вправах.

10. Широке, багатостороннє та багатофункціональне використання технічних засобів, особливо комп'ютерів та Інтернету, в навчальному процесі.

11. Чітка орієнтація навчальних завдань та вправ на етап навчання, мовні та мовленнєві можливості студентів на тому чи іншому етапі.

12. Зміна ролі викладача, який перетворюється з авторитарного організатора та контролера на партнера студентів у іншомовному спілкуванні, вашого помічника та консультанта, який вказує оптимальні шляхи досягнення самостійно сформульованих та прийнятих навчальних цілей.

Цільові настанови навчальної діяльності студента

Навчальна діяльність студента полягає в тому, щоб під керівництвом викладача активно і свідомо працювати задля досягнення рівня володіння мовою (РВМ) B2, як цього вимагає ступінь бакалавра (див. Робочу навчальну програму). Такий РВМ є сумісними з цілями, які викладені в Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти, та з цілями, що визначені в Українських кваліфікаційних стандартах, забезпечує академічну і професійну мобільність студентів, дозволяє випускникам ВНЗ компетентно функціонувати у професійному й академічному контекстах та забезпечує їм базу для навчання упродовж усього життя.

Основною метою вивчення студентом іноземної мови є формування комунікативної компетенції, яка розглядається як спроможність спілкування в умовах міжкультурного побутового, академічного і професійного середовища. Така спроможність вимагає перш за все набуття лінгвістичної компетенції – мовних знань та навичок за різними аспектами мови (фонологічним, лексичним, граматичним) та мовленнєвих умінь (аудіювання, говоріння, читання, письмо).

Оволодіння видами мовленнєвої діяльності

Система вправ для *навчання аудіювання* спрямована на формування таких умінь: *розуміти та комунікативно реагування на загальний зміст та специфічні деталі інформації, представленої у короткій розповіді, описі, короткій розмові, телевізійних новинах, програмі про поточні події; розуміти без утруднення інформацію, яка відображає тематику, що вивчалася, і представлена у стандартному, чітко артикульованому мовленні зі*

стандартною вимовою, передана або живим голосом людини, або через аудіо- та відеозапис; використовувати власні фонові знання та контекст для того, щоб прогнозувати зміст аудіотекстів, що прослуховуються, перевіряти та підтверджувати свої прогнози.

Метою **навчання говоріння** є: уміня брати участь у діалозі з достатнім ступенем невимушеності та спонтанності, так, щоб відбулася природна інтерація (*interaction*) з носіями мови; уміння брати активну участь у дискусії у знайомих контекстах, викладаючи й захищаючи свою точку зору (погляди).

У **монологічному мовленні** студент повинен уміти коротко прокоментувати думки та погляди співрозмовника; давати прості вказівки, інструкції; коментувати отриману інформацію; робити описи людей, місць, процесів; розповідати прості історії; детально висвітлювати досвід; розвивати аргументацію; робити коротку підготовлену презентацію тощо.

Вміння діалогічного мовлення: вміння увійти в розмову без підготовки; підтримувати розмову або дискусію; висловити власні погляди та думки; заохочувати співрозмовника до продовження бесіди, дискусії; запросити та отримати більш деталізовану інформацію; відповідати на запитання стосовно теми зробленої презентації тощо.

Вміння, спільні для діалогічного та монологічного мовлення (підрівень B2): ясна та зрозуміла артикуляція; використання базових просодичних засобів (інтонації та наголосу) для різних комунікативних цілей; використання широкого діапазону основних структур та лексичних одиниць, потрібних для реалізації визначених в програмі комунікативних функцій; використання повсякденних форм ввічливості для привітання та звернення; здатність перевіряти, чи мовлення слухається та правильно розуміється слухачем(ами); здатність виправляти себе та пояснювати незрозуміле у випадках нерозуміння з боку слухача(чів).

Навчання читання передбачає формування вмінь розуміти та комунікативно реагувати на інформацію ... , подану в текстах таких типів: розповіді та описи, особисті листи, газетні статті та доповіді, оригінальні художні тексти, дібрані відповідно до рівня підготовки студентів; здогадуватися про значення незнайомих слів та виразів за контекстом, ... через морфологічний аналіз ..., використовуючи аналогію зі знайомими словами ...; впізнавати ключові речення; розуміти головні ідеї тексту ... та вміти резюмувати їх; розуміти загальний зміст тексту; розуміти висловлені в тексті висновки (експліцитні на відміну від імпліцитних); впізнавати послідовність аргументів у розгляді основного питання в тексті, хоча детального розуміння в даному випадку не вимагається; прогнозувати розвиток текстової інформації. Професійно-орієнтована мета – навчити вільно використовувати різні види (ознайомлювальне, пошукове, переглядове, вивчаюче) читання спеціальних текстів.

Система вправ для **навчання письма** спрямована на формування таких умінь: *правильно користуватися лексико-граматичним матеріалом, достатнім для виконання передбачених Програмою письмових завдань; обирати відповідний формат написання; поєднувати різні думки за допомогою обмеженого діапазону лінгвістичних засобів зв'язку та моделей речень; передавати інформацію у стислому вигляді; узагальнювати інформації тощо.*